Súd:	Okresný súd Zvolen
Spisová značka:	6C/9/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6723203381
Dátum vydania rozhodnutia:	06. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Dalibor Miľan
ECLI:	ECLI:SK:OSZV:2024:6723203381.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Zvolen v konaní pred sudcom Mgr. Daliborom Miľanom v právnej veci žalobcu A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXXX/XX, XXX XX E., zamestnaný MV SR ako hasič s miestom výkonu práce E., občana Slovenskej republiky, zast. B. A. F., advokátom Ak Zvolen so sídlom Námestie SNP 23, 960 01 Zvolen, IČO: 42 307 155, proti žalovanému: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, 812 72 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 00 151 866, o zaplatenie 6.138,- Eur, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 6.138,- Eur, v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

II. Súd priznáva žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktoré je žalovaný povinný zaplatiť v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia o výške náhrady.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa prostredníctvom svojho právneho zástupcu domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 6.138,- Eur z titulu náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy, a to za obdobie od júla 2020 do mája 2023 včítane, kedy odpracoval spolu 1847,78 hodín určenej služobnej pohotovosti.

Počet hodín odpracovanej určenej služobnej pohotovosti za mesiac
(§ 92 ods. 1 ZoHaZZ)
Určená pohotovosť spolu (15% a 30%)
Hodinová sadzba
Rozdiel 35%
(medzi odmenou za nariadenú a určenú pohotovosť)
Rozdiel 20% (medzi odmenou za nariadenú a určenú pohotovosť)
Nemajetková ujma za mesiac za 15%-nú určenú pohotovosť
Nemajetková ujma za mesiac za 30%-nú určenú pohotovosť
Nemajetková ujma za mesiac spolu (15%-ná a 30%-ná pohotovosť)

15%
30%
(hodín)
(€)
(€)
(€)
(€)

(€)
(€)
2020
7/2020
63,00

63,00
8,8543
3,0990
1,7709
195,2373
0,0000
195,2373
8/2020
70,00

70,00
8,8543
3,0990
1,7709
216,9304
0,0000
216,9304
9/2020
35,00

35,00
8,8543
3,0990
1,7709
108,4652
0,0000
108,4652
10/2020
63,00

63,00
8,8543
3,0990
1,7709
195,2373
0,0000
195,2373
11/2020
44,83
7,00
51,83
8,8543
3,0990
1,7709
138,9284
12,3960
151,3244
12/2020
56,00

56,00
8,8543

3,0990
1,7709
173,5443
0,0000
173,5443
7/2020
63,00

338,83
Náhrada za ujmu
1 028,34 €
12,40 €
1 040,74 €

Počet hodín odpracovanej určenej služobnej pohotovosti za mesiac
(§ 92 ods. 1 ZoHaZZ)
Určená pohotovosť spolu
(15% a 30%)
Hodinová sadzba
Rozdiel 35%
(medzi odmenou za nariadenú a určenú pohotovosť)
Rozdiel 20%
(medzi odmenou za nariadenú a určenú pohotovosť)
Nemajetková ujma za mesiac za 15%-nú určenú pohotovosť
Nemajetková ujma za mesiac za 30%-nú určenú pohotovosť
Nemajetková ujma za mesiac spolu (15%-ná a 30%-ná pohotovosť)

15%
30%
(hodín)
(€)
(€)
(€)
(€)
(€)
(€)
2021
1/2021
33,17
7,00
40,17
9,3909
3,2868
1,8782
109,0237
13,1473
122,1709
2/2021
34,60

34,60
9,3909
3,2868
1,8782
113,7238
0,0000
113,7238

3/2021
70,00

70,00
9,3909
3,2868
1,8782
230,0771
0,0000
230,0771
4/2021
42,00

42,00
9,3909
3,2868
1,8782
138,0462
0,0000
138,0462
5/2021
55,53

55,53
9,5121
3,3292
1,9024
184,8724
0,0000
184,8724
6/2021
28,00

28,00
9,5121
3,3292
1,9024
93,2186
0,0000
93,2186
7/2021
46,75

46,75
9,5121
3,3292
1,9024
155,6417
0,0000
155,6417
8/2021
61,10

61,10
9,5121
3,3292
1,9024
203,4163

0,0000
203,4163
9/2021
49,00

49,00
9,5121
3,3292
1,9024
163,1325
0,0000
163,1325
10/2021
49,00

49,00
9,5121
3,3292
1,9024
163,1325
0,0000
163,1325
11/2021
56,00
7,00
63,00
9,5121
3,3292
1,9024
186,4372
13,3169
199,7541
12/2021
35,00
7,00
42,00
9,5121
3,3292
1,9024
116,5232
13,3169
129,8402
Spolu
560,15
21,00
581,15
Náhrada za ujmu
1 857,25 €
39,78 €
1 897,03 €

Počet hodín odpracovanej určenej služobnej pohotovosti za mesiac
(§ 92 ods. 1 ZoHaZZ)
Určená pohotovosť spolu
(15% a 30%)
Hodinová sadzba
Rozdiel 35%

(medzi odmenou za nariadenú a určenú pohotovosť)
Rozdiel 20%
(medzi odmenou za nariadenú a určenú pohotovosť)
Nemajetková ujma za mesiac za 15%-nú určenú pohotovosť
Nemajetková ujma za mesiac za 30%-nú určenú pohotovosť
Nemajetková ujma za mesiac spolu (15%-ná a 30%-ná pohotovosť)

15%
30%
(hodín)
(€)
(€)
(€)
(€)
(€)
(€)
2022
1/2022
74,20

74,20
9,5121
3,3292
1,9024
247,0292
0,0000
247,0292
2/2022
40,00

40,00
9,5121
3,3292
1,9024
133,1694
0,0000
133,1694
3/2022
62,32

62,32
9,5121
3,3292
1,9024
207,4779
0,0000
207,4779
4/2022
54,95

54,95
9,5121
3,3292
1,9024
182,9415
0,0000
182,9415
5/2022

71,25

71,25
9,5121
3,3292
1,9024
237,2080
0,0000
237,2080
6/2020
40,00

40,00
9,5121
3,3292
1,9024
133,1694
0,0000
133,1694
7/2022
72,00

72,00
9,7424
3,4098
1,9485
245,5085
0,0000
245,5085
8/2022
59,80

59,80
9,7424
3,4098
1,9485
203,9084
0,0000
203,9084
9/2022
72,00

72,00
9,7424
3,4098
1,9485
245,5085
0,0000
245,5085
10/2022
46,75

46,75
9,7424
3,4098
1,9485
159,4100
0,0000

159,4100
11/2022
56,00

56,00
9,7424
3,4098
1,9485
190,9510
0,0000
190,9510
12/2022
32,00
8,00
40,00
9,7424
3,4098
1,9485
109,1149
15,5878
124,7027
Spolu
681,27
8,00
689,27
Náhrada za ujmu
2 295,40 €
15,59 €
2 310,99 €

Počet hodín odpracovanej určenej služobnej pohotovosti za mesiac
(§ 92 ods. 1 ZoHaZZ)
Určená pohotovosť spolu
(15% a 30%)
Hodinová sadzba
Rozdiel 35%
(medzi odmenou za nariadenú a určenú pohotovosť)
Rozdiel 20%
(medzi odmenou za nariadenú a určenú pohotovosť)
Nemajetková ujma za mesiac za 15%-nú určenú pohotovosť
Nemajetková ujma za mesiac za 30%-nú určenú pohotovosť
Nemajetková ujma za mesiac spolu (15%-ná a 30%-ná pohotovosť)

15%
30%
(hodín)
(€)
(€)
(€)
(€)
(€)
(€)
2023
1/2023
45,62

45,62
10,6515
3,7280
2,1303
170,0725
0,0000
170,0725
2/2023
35,08

35,08
10,6515
3,7280
2,1303
130,7791
0,0000
130,7791
3/2023
30,50

30,50
10,6515
3,7280
2,1303
113,7048
0,0000
113,7048
4/2023
64,00

64,00
10,6515
3,7280
2,1303
238,5936
0,0000
238,5936
5/2023
63,33

63,33
10,6515
3,7280
2,1303
236,0958
0,0000
236,0958
Spolu
238,53
0,00
238,53
Náhrada za ujmu
889,25 €
0,00 €
889,25 €

Žalovaný po vznesených námietkach žiadal, aby súd konanie zastavil, eventuálne v prípade, ak sa súd nestotožní s námietkami žalovaného, navrhol, aby súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

2. Súd na základe obsahu podaného žalobného návrhu, z prednesov právneho zástupcu žalobcu, splnomocneného zástupcu žalovaného, písomných vyjadrení (replika, duplika) sporových strán, výsluchom žalobcu a na základe predložených listinných dôkazov: plnomocenstva zo dňa 01.08.25023, rozhodnutia riaditeľa Krajského riaditeľstva (KR) Hasičského a záchranného zboru (HaZZ) v Banskej Bystrici zo dňa 16.07.2012 o vymenovaní do stálej štátnej služby a prehľadných tabuliek za celé žalované obdobie 07/2020 – 05/2023 obsahujúcich fond pracovného času a celkový počet hodín odslúženej služobnej pohotovosti, výplatných pások za žalovaného obdobie 07/2020 – 05/2023, mesačných výpisov plánu služieb z dochádzkového systému SAP za žalovaného obdobie 07/2020 – 05/2023, Smernice 2003/88/ES zo dňa 04.11.2003, rozsudku Súdneho dvora vo veci Simmenthal, rozsudku Súdneho dvora vo veci Günter Fuß, rozsudku Súdneho dvora vo veci Rudy Matzak, rozsudku Súdneho dvora vo veci Brasserie du pecheur a Factortame, rozsudku Súdneho dvora vo veci Personalrat der G. C. ako aj ďalších listinných a ostatných dôkazov zistil tento skutkový stav:

3. Rozhodnutím riaditeľa KR HaZZ v Banskej Bystrici č.: 195/1/2012 zo dňa 16.07.2012 bol žalobca dňom 11. júla 2012 vymenovaný do stálej štátnej služby. V súčasnosti žalobca vykonáva štátnu službu v služobnej hodnosti nadporučík, vo funkcii veliteľ družstva v čate „C“ na hasičskej stanici v meste E., spadajúcej pod územnú pôsobnosť okresného riaditeľstva HaZZ vo H.. V služobnom pomere v HaZZ pôsobí žalobca ako hasič nepretržite od 01.01.2011 - teda viac ako 12 rokov. Služobný (pracovný) čas príslušníka HaZZ je rozvrhnutý nerovnomerne [§ 86 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore (ZoHaZZ)], a to tým spôsobom, že pracovná zmena sa skladá z výkonu služby, po ktorom nasleduje služobná pohotovosť na pracovisku v zmysle § 92 ods. 1 ZoHaZZ, ide o tzv. služobnú pohotovosť. Pracovná zmena hasiča sa skladá z: výkonu služby a určenej služobnej pohotovosti. Do konca roku 2021 boli pracovné zmeny rozvrhnuté na 17 hodín výkonu služby a 7 hodín určenej služobnej pohotovosti v pomere 17/7, s účinnosťou od 01.01.2022 sú pracovné zmeny rozvrhnuté na 16 hodín výkonu služby a 8 hodín služobnej pohotovosti v pomere 16/8. Z uvedeného vyplýva, že v rámci jednej pracovnej zmeny hasič strávi na pracovisku sústavne minimálne 24 hodín.

4. Okrem určenej pohotovosti, ktorú žalobca odpracuje počas každej pracovnej zmeny, mu ako hasičovi môže byť - a aj pravidelne býva - nariadená aj služobná pohotovosť mimo rozvrhnutia služobného času, a to v zmysle § 92 ods. 2 ZoHaZZ, a to napr. v prípade, ak je nevyhnutné zabezpečiť personálnu obsadenosť v mieste výkonu služby v dôsledku absencie niektorého z kolegov, pri rozsiahlych požiaroch, živelných pohromách, eventuálne iných udalostiach vyžadujúcich zvýšený počet hasičov.

5. Obe služobné pohotovosti, tak určená služobná pohotovosť podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ, ako aj nariadená služobná pohotovosť podľa § 92 ods. 2 ZoHaZZ, sa nezapočítavajú do pracovného času a výkon služobných pohotovostí nie je rozlíšený ani na výplatnej páske za príslušný kalendárny mesiac, kde je uvedený len súhrnný počet odpracovaných hodín služobnej pohotovosti.

6. Za vykonávanie určenej služobnej pohotovosti je hasič odmeňovaný za každú hodinu pohotovosti peňažnou náhradou vo výške 15 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, resp. peňažnou náhradou vo výške 30 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak je služobná pohotovosť vykonávaná v deň služobného pokoja, v deň štátneho sviatku v zmysle § 122 ods. 1 ZoHaZZ. Podľa výšky náhrady poskytovanej za výkon pohotovosti, ktorá závisí od toho, či je pohotovosť vykonávaná v bežný služobný deň alebo v deň služobného pokoja, je určená služobná pohotovosť rozlišovaná, resp. označovaná aj ako tzv. 15 %-ná pohotovosť a 30 %-ná pohotovosť. Výkon služobnej pohotovosti je rozdelený na aktívnu časť služobnej pohotovosti – v prípade, ak je nahlásený výjazd pri požiari, živelnej udalosti, havárii a pod., sa služobná pohotovosť mení na prácu nadčas a na neaktívnu časť služobnej pohotovosti.

7. V mieste výkonu služby (E.) sa na hasičskej stanici striedajú 3 zmeny/čaty „A“, „B“ a „C“, pričom pracovný čas hasiča je rozvrhnutý tak, že každý tretí deň odslúži každá hasičská zmena 24 hodín a následne majú príslušníci v tejto zmene dva dni voľna. Ide teda o nerovnomerné rozvrhnutie služobného času, ktorého časť pripadá na tzv. určenú služobnú pohotovosť. Nakoľko sa striedajú tri hasičské zmeny, prvá čata „A“, druhá čata „B“ a tretia čata „C“, sú služobné zmeny hasičov rozvrhnuté v zásade tak, že každý tretí deň hasič odslúži minimálne 24 hodín v rámci zmeny a následne má dva dni voľna. Vzhľadom na takéto rozvrhnutie služobného času každá hasičská zmena mesačne odslúži minimálne 10 pracovných zmien, pričom v niektorých mesiacoch to môže byť až 11 pracovných zmien.

V niektorých týždňoch hasiči odslúžia 2 zmeny týždenne (48 hodín) a v niektorých týždňoch na hasiča vyjdú 3 zmeny týždenne (72 hodín), a to v závislosti od toho, na ktoré dni im pripadnú dni služobných zmien v týždni.

8. Pri takto stanovenom rozvrhnutí služobného času má hasič stráviť v službe minimálne 240 hodín (pri 10 zmenách za mesiac) až 264 hodín mesačne (pri 11 zmenách za mesiac). Do tohto rozsahu pritom nie sú zahrnuté tak hodiny nariadenej pohotovosti, ktoré každý hasič pravidelne vykonáva, ako ani hodiny nadčasov, pričom častokrát sa stane, že pred koncom služby je vyhlásený poplach a je potrebné ísť vykonať výjazd k požiaru, ktorého hasenie trvá 5 hodín. V takomto prípade potom teda hasič strávi v práci v rámci jednej zmeny 29 hodín nepretržite. Vzhľadom na uvedené služobný čas hasiča je rozdelený tak, že každý hasič v zmenovej službe má za rok pri naplánovanej 24 hodinovej službe na každý tretí deň odpracovať 121,67 zmenových služieb (365 dní / 3 zmeny). Ročne je to priemerne 2920 odpracovaných hodín (121,67 zmenových služieb x 24-hodinová služba).

9. S poukazom na zhora opísaný rozvrh služobného času s implementovaním služobnej pohotovosti vykonávanej v mieste výkonu služby žalobca v žalovanom období 07/2020 – 05/2023 včítane len v rámci samotnej určenej služobnej pohotovosti priamo nadväzujúcej na výkon zmenovej služby odpracoval:
- v období od júla 2020 do decembra 2020 vrátane 338,83 hodín,
- v období od januára 2021 do decembra 2021 vrátane 581,15 hodín,
- v období od januára 2022 do decembra 2022 vrátane 689,27 hodín,
- v období od januára 2023 do mája 2023 vrátane 238,53 hodín.

Za žalované obdobie od júla 2020 do mája 2023 vrátane (t. j. od 01.07.2020 do 31.05.2023 - ďalej aj „žalované obdobie“) žalobca odpracoval spolu 1847,77 hodín určenej služobnej pohotovosti. Za žalované obdobie žalobca pritom celkovo odpracoval spolu 1985,27 hodín služobnej pohotovosti (z toho 1847,78 hodín určenej + 137,49 hodín nariadenej pohotovosti), pričom žiadna z týchto odpracovaných hodín služobnej pohotovosti mu nebola započítaná do pracovného času. Žalobcov priemerný týždenný pracovný čas počas celého žalovaného obdobia od júla 2020 do mája 2023 vrátane, dosiahol 51,31 hodín týždenne.

10. Žalobca zdôraznil, že počas celého trvania služobnej pohotovosti, teda počas všetkých hodín, ktoré odslúži v rámci služobnej pohotovosti, sa ako hasič musí zdržiavať na pracovisku, teda na hasičskej stanici, pričom z tohto miesta sa nesmie vzdialiť a musí byť vždy počas celej doby služobnej pohotovosti pripravený na vykonanie zásahu. Ak je vyhlásený výjazd, vykonáva sa do jednej minúty od nahlásenia, preto musí byť počas služobnej pohotovosti oblečený v služobnej rovnošate a musí byť fyzicky aj psychicky pripravený okamžite vykonať výjazd na miesto určenia. Aj napriek tomu, že časť služobnej pohotovosti tvorí aj tzv. neaktívna časť“, počas ktorej hasiči čakajú na vyhlásenie výjazdu, tak aj daný časový úsek je povinný každý hasič tráviť na pracovisku, pričom celý čas musí byť okamžite pripravený poskytnúť zamestnávateľovi svoje služby - teda vykonať služobný zásah.

11. Aj napriek uvedeným skutočnostiam sa však služobná pohotovosť nezapočítava do pracovného času, a teda tieto odpracované hodiny nie sú považované za odpracovaný čas. Inými slovami povedané napriek tomu, že v práci žalobca strávi v rámci každej jednej zmeny minimálne 24 hodín, tak v súčasnosti 8 hodín z uvedeného času, ktoré strávi na pracovisku pripravený na výkon práce, nie sú považované za pracovný čas.

12. S poukazom na uvedené informačné údaje opísané žalobcom a vyplývajúce z predložených listinných dôkazov je zrejmé, že priemerný týždenný pracovný čas žalobcu počas žalovaného obdobia pravidelne značne presahoval nielen 40-hodinový týždenný služobný čas príslušníka HaZZ tak, ako to ustanovuje § 85 ods. 2 ZoHaZZ, ale aj maximálne prípustný týždenný pracovný čas v dĺžke 48 hodín tak, ako to ustanovuje článok 6 písm. b) Smernice. K tejto skutočnosti pritom dochádza v dôsledku stavu, že žiadna z hodín odpracovanej služobnej pohotovosti nie je žalobcovi započítavaná do fondu pracovného času, pretože vnútroštátna právna úprava v ZoHaZZ služobnú pohotovosť hasičov nepovažuje za služobný (pracovný) čas, čo je v zásadnom rozpore s článkom 2 ods. 1 Smernice a konštantnou judikatúrou Súdneho dvora.

13. Žalovaný vo svojom rozsiahlom písomnom vyjadrení zo dňa 01.12.2023 o. i. vzniesol námietku miestnej nepríslušnosti, nedostatok pasívnej vecnej legitimácie, ako aj námietku premlčania.

14. Pokiaľ ide o pasívnu vecnú legitimáciu a žalovaným namietaný nedostatok, súd túto vyhodnotil za nedôvodnú s poukazom na judikatúru Súdneho dvora (vec Francovich, spoločné veci C-6/90 a C-9/90), kde táto súdna autorita skonštatovala, že pasívne vecne legitimovaným subjektom v danom spore je Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra SR ako orgán, do pôsobnosti ktorého spadá aj HaZZ (§11 písm. c) Zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii a činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy). Pokiaľ žalovaný namietal, že článok 6 písm. b) Smernice sa nevzťahuje na služobný pomer žalobcu ako príslušníka HaZZ, k tomuto súd uvádza, že predmetná Smernica definuje svoj rozsah pôsobnosti na všetky odvetvia a činnosti – tak verejné, ako i súkromné, pričom výslovne odkazuje na čl. 2 Smernice 89/391/EHS. Ako vyplýva z ods. 2 prvého pododseku čl. 2, predmetná Smernica sa neuplatňuje tam, kde sú nevyhnutne v rozpore charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných služieb, napr. v oblasti služieb civilnej ochrany. V prejednávanej veci však nejde na strane žalobcu o takú činnosť, pre ktorú by platilo vylúčenie z pôsobnosti uvedenej v čl. 2 ods. 2 prvom pododseku Smernice 89/391/EHS. Takýto záver potvrdzuje aj skutočnosť, že hoci zákonodarca spoločenstva vychádzal zo zásady použiteľnosti Smernice na takéto činnosti, súčasne dal možnosť členským štátom odchýliť sa za určitých podmienok od jednotlivých ustanovení Smernice (čl. 17), avšak podľa čl. 17 ods. 3 písm. v), 3 (i) Smernice sa uvádza, že v súlade s ods. 2 tohto článku sa môžu vykonať odchýlky len od článkov 3, 4, 5, 8 a 16, avšak odchýlku od čl. 6 Smernice nepripúšťa. Je teda dôvodné prijať záver, že v danom prípade služobná činnosť žalobcu patrí do pôsobnosti Smernice 2003/88/ES.

15. Pokiaľ ide o námietku premlčania, rovnako aj túto námietku súd považoval za nedôvodnú. Z ustálenej judikatúry vyšších súdnych autorít vyplýva, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe, a to v zmysle § 101 zákona č. 40/1964 Zb. - Občianskeho zákonníka (OZ), na ktoré ustanovenie odkazuje aj žalovaný. V danom prípade si žalovaný nárok (eventuálne jednotlivé dielčie nároky podľa mesiacov) uplatnil počnúc s platnosťou služobného platu (mzdy) za mesiac júl 2020, kedy o rozsahu prekročenia maximálneho týždenného pracovného času, ako aj o výške prípadnej adekvátnej náhrady za nezapočítané hodiny odpracovanej služobnej pohotovosti sa dozvedel v deň splatnosti služobného platu za uvedený mesiac, ktorá nastala dňa 10.08.2020. Žalobca doručil žalobný návrh súdu elektronicky dňa 08.08.2023, teda v rámci všeobecnej trojročnej premlčacej doby (2 dni pred jej uplynutím). Žiaden z čiastkových nárokov za jednotlivé mesiace, teda ani za mesiac júl 2020, na ktorý sa mala námietka žalovaného vzťahovať, premlčaný nie je.

16. Pokiaľ ide o žalovaným vznesenú námietku miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Zvolen, je potreba zdôrazniť, že ku „škode“ u žalobcu došlo v územnom obvode Okresného súdu Zvolen, kde žalobca vykonáva služobnú činnosť a kde nastala skutočnosť, ktorá zakladá nárok na náhradu škody z porušenia únijného práva. Pokiaľ žalovaný namietal, že Ministerstvo vnútra SR ako ústredný orgán štátnej správy zodpovedný za transpozíciu Smernice má svoje sídlo aktuálne v obvode Mestského súdu Bratislava IV, a preto má byť tento súd miestne príslušným na konanie o žalobe, je potrebné uviesť, že v danom spore nejde o implementáciu únijného práva do právnej poriadku Slovenskej republiky (SR) všeobecne, ale ide o konkrétne použitie predmetnej nesprávne implementovanej smernice u žalobcu, pretože nesprávna transpozícia smernice mala za následok nerešpektovanie únijného práva, ktoré mu ako jednotlivcovi smernica zaručuje, čo sa prejavilo v nerešpektovaní práva na maximálne 48-hodinový týždenný pracovný čas, pričom v dôsledku tejto skutočnosti žalobcovo vznikla škoda. Neskôr v súlade so zákonným ustanovením § 19 písm. b) Civilného sporového poriadku (CSP) pri miestnej príslušnosti danej na výber si sám zvolil ako miestne príslušný Okresný súd Zvolen.

17. Škoda, ktorej náhrady sa touto žalobou žalobca domáha, vznikla v mieste výkonu služobnej činnosti žalobcu, ktorým je okres Zvolen (resp. Hasičská stanica v meste H.), pričom tu zároveň aj nastala skutočnosť, ktorá zakladá žalobou uplatnený nárok na náhradu škody. Vzhľadom na tieto skutočnosti si žalobca v súlade s citovaným ustanovením § 19 písm. b) CSP zvolil na podanie tejto žaloby ako miestne príslušný Okresný súd Zvolen, čím je založená miestna príslušnosť tunajšieho súdu. S/d z uvedeného dôvodu námietku miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Zvolen zamietol na pojednávaní dňa 12.10.2021, kde v úvode pojednávania rozhodol uznesením, že príslušnosť Okresného súdu Zvolen je daná.

18. Žalovaný sa vo svojom písomnom vyjadrení hneď v úvode zameral na otázku pôsobnosti Smernice 2003/88/ES, s čím sa súd vysporiadal tak, ako to vyplýva zhora s odkazom na konštatáciu existencie rozhodnutí vyšších súdnych autorít v tomto smere.

19. Žalovaný ďalej uviedol, že s plánovaným rozvrhom služobného času je žalobca každý mesiac oboznámený najneskôr tri dni pred začiatkom nasledujúceho kalendárneho mesiaca. Žalobca počas svojho pôsobenia v HaZZ nijakým spôsobom nenamietal rozvrh služobného času, a to ani písomne ani ústne. Na služobný pomer príslušníka HaZZ sa vzťahujú aj iné predpisy, a to napr. Zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, kolektívne zmluvy, pričom z týchto predpisov pre príslušníkov HaZZ vyplýva viacero výhod z oblasti sociálneho zabezpečenia či zdravotnej starostlivosti, akým je napr. dovolenka nad rámec zákonnej úpravy, ďalšie služobné voľno priznané z kolektívnej zmluvy, každoročné rekondičné pobyty bez odpočtu dovolenky, náhradné voľno za prácu vo sviatok, pravidelné lekárske prehliadky; vďaka čomu čerpajú ďaleko viac voľna ako pracovníci vykonávajúci prácu v inom odvetví. Žalovaný bol taktiež presvedčený o tom, že žalobca neosvedčil, že by mu vznikol nárok na náhradu škody žiadnym spôsobom. V prvom rade žalovanému nie je zrejmé ako žalobcovi mohla vzniknúť ním uplatnená škoda, pričom žalobca si veľmi nejasným spôsobom stanovil škodu, ktorá mu mala vzniknúť tým, že vykonával nariadenú služobnú pohotovosť, za ktorú mimochodom bol žalobca v zmysle platnej vnútroštátnej legislatívy odmeňovaný. Taktiež žalovaný poukázal na fakt, že žalobca mal možnosť sa pred nástupom na vykonávanie štátnej služby v HaZZ oboznámiť so všetkými podmienkami výkonu služby, a to jednak z voľne prístupných zdrojov na internetovej stránky Ministerstva vnútra SR, príslušného KR HaZZ, ako aj zbierky právnych predpisov. Takisto mohol dostať informácie aj na informatívnom pohovore v rámci prijímacieho konania. Žalobca vopred vedel o platových podmienkach, o služobnej pohotovosti a služobnom čase, ako aj o ďalších právach a povinnostiach, ktoré sa na príslušníka s nerovnomerným rozvrhnutím služobného času vzťahujú, pričom tieto akceptoval bez výhrad zložením služobnej prísahy ako podmienky vzniku služobného pomeru príslušníka. Pokiaľ ide o žalobcom predložené tabuľky, žalovaný bol presvedčený o tom, že tieto nemožno považovať za dôkaz, ktorý by preukazoval výšku nemajetkovej ujmy, pretože výpočet žalobcu je veľmi mätúci a predstavuje skôr výpočet odškodnenia vo forme vyplatenia peňažnej náhrady škody formou doplatku podľa ustanovení ZoHaZZ. Podľa názoru žalovaného nemajetková ujma žalobcovi mohla vzniknúť len konkrétnym porušením ustanovení predmetnej Smernice a aj to len v rozsahu tohto porušenia. Žalobca si uplatnil mzdový nárok vydávajúc ho za nemajetkovú ujmu vzniknutú v dôsledku údajného porušenia Smernice.

20. Podľa § 86 ods. 1 ZoHaZZ, služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov.

21. Podľa § 86 ods. 2 ZoHaZZ, pri nerovnomernom rozvrhnutí nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni.

22. Podľa § 86 ods. 3 ZoHaZZ, za služobný deň podľa odseku 2 sa považuje deň, v ktorom príslušník podľa rozvrhu služobného času vykonáva štátnu službu.

23. Podľa § 86 ods. 4 ZoHaZZ, vykonávanie služobných činností príslušníkov s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom sa rozvrhuje spravidla na obdobie jedného mesiaca. S plánovaným rozvrhom služobného času musí byť príslušník oboznámený najneskôr tri dni pred začiatkom kalendárneho mesiaca. Vo výnimočných prípadoch môže nadriadený určiť nástup na vykonávanie služby aj v čase kratšom ako tri dni pred plánovaným nástupom na vykonávanie štátnej služby.

24. Podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ, služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času.

25. Podľa § 92 ods. 2 ZoHaZZ, na zabezpečenie nevyhnutných úloh môže služobný úrad v odôvodnených prípadoch nariadiť príslušníkovi služobnú pohotovosť mimo rozvrhnutia služobného času
a) v mieste vykonávania štátnej služby,
b) b) v mieste pobytu alebo na inom dohodnutom mieste,
c) c) s možnosťou použitia mobilných prostriedkov spojenia.

26. Podľa § 92 ods. 3 ZoHaZZ, služobnú pohotovosť v štátnej službe nemožno príslušníkovi nariadiť počas dovolenky.

27. Podľa § 92 ods. 4 ZoHaZZ, pri nariadenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby alebo na inom určenom mieste musí byť vymedzený priestor na odpočinok.

28. Podľa § 92 ods. 5 ZoHaZZ, príslušník, ktorý vykonáva služobnú činnosť spojenú s ochranou záujmov štátu, plní osobitné úlohy na zabezpečenie potrebnej pohotovosti zboru, je povinný z dôvodu svojho zaradenia do plánu uvádzania stupňov pohotovosti hlásiť svojmu nadriadenému miesto pobytu v čase mimo štátnej služby a byť pripravený dostaviť sa na určený signál v určenom čase na určené miesto na plnenie úloh. Odvolanie proti personálnemu rozkazu o zaradení do plánu vyrozumenia a zvozu alebo o vyradení z plánu vyrozumenia a zvozu nemá odkladný účinok.

29. Podľa § 85 ods. 1 ZoHaZZ, služobný čas príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu.

30. Podľa § 85 ods. 2 ZoHaZZ, služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne. Skrátenie týždenného služobného času príslušníka možno dohodnúť v kolektívnej zmluve vyššieho stupňa.

31. Smernica v článku 6 nazvanom „Maximálny týždenný pracovný čas“ ustanovuje, že, členské štáty prijmú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov:
a) týždenný pracovný čas bude obmedzený zákonmi, inými právnymi predpismi alebo správnymi opatreniami alebo kolektívnymi zmluvami alebo dohodami medzi sociálnymi partnermi;
b) priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.

32. Podľa článku 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie platí, že, na účely výkonu právomocí Únie inštitúcie prijímajú nariadenia, smernice, rozhodnutia, odporúčania a stanoviská. Nariadenie má všeobecnú platnosť. Je záväzné vo svojej celistvosti a je priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch. Smernica je záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom sa voľba foriem a metód ponecháva vnútroštátnym orgánom. Rozhodnutie je záväzné v celom rozsahu. Rozhodnutie, ktoré označuje tých, ktorým je určené, je záväzné len pre nich. Odporúčania a stanoviská nie sú záväzné.

33. Podľa článku 291 Zmluvy o fungovaní Európskej únie platí, že, členské štáty prijmú všetky opatrenia vnútroštátneho práva potrebné na vykonanie právne záväzných aktov Únie.

34. Smernica predstavuje normu komunitárneho práva, ktorú je Slovenská republika ako členský štát Európskej únie povinná dodržiavať. Zodpovednosť členských štátov a ich orgánov pri aplikácii komunitárneho práva vychádza zo zásady prednosti komunitárneho práva, teda zo zásady, že právne predpisy Európskej únie majú prednosť pred vnútroštátnymi predpismi členských štátov. Na základe princípu prednosti komunitárneho práva a jeho priameho účinku je založená aj zodpovednosť členského štátu v prípade jeho chybnej aplikácie alebo opomenutia aplikácie zo strany členského štátu, pričom osoby, ktoré sú takýmto konaním poškodené, sa môžu voči štátu domáhať náhrady spôsobenej škody. Tu je pritom nevyhnutné zdôrazniť, že zodpovednosť štátu v prípade porušenia komunitárneho práva je absolútna a objektívna, členský štát sa jej teda nemôže za žiadnych okolností zbaviť ani sa z nej exkulpovať, a to bez ohľadu na to, ktorý orgán konajúci v mene členského štátu škodu spôsobil. Povinnosť súdov Slovenskej republiky dodržiavať komunitárne právo je pritom explicitne zakotvená aj v právnom poriadku Slovenskej republiky, pričom prioritne vyplýva z nasledovných ustanovení:

35. Podľa článku 144 ods. 1 zák. č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky (Ústava SR), sudcovia sú pri výkone svoje funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom.

36. Podľa článku 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, Slovenská republika môže medzinárodnou zmluvou, ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo na základe takej zmluvy preniesť výkon časti svojich práv na Európske spoločenstvá a Európsku úniu. Právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky.

Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2.

37. Podľa článku 7 ods. 5 Ústavy SR, medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi.

38. Skutočnosť, že komunitárne právo má prednosť pred vnútroštátnou úpravou a vnútroštátna úprava nesmie byť v rozpore s komunitárnym právom vyplýva z konštantnej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie (ďalej aj „Súdny dvor"). Povinnosť aplikácie komunitárneho práva Súdny dvor po prvý krát vysvetlil v rozsudku C-106/77 zo dňa 09.03.1978 vo veci Simmenthal, v ktorom Súdny dvor riešil aj dôsledky priamej aplikovateľnosti ustanovení komunitárneho práva v prípade, ak vnútroštátna norma bola v rozpore s komunitárnym právom. V bodoch 14 - 16 rozsudku C-106/77 zo dňa 09.03.1978 vo veci Simmenthal Súdny dvor uviedol, že: „Priama uplatniteľnosť, o ktorú ide v tomto prípade, znamená, že predpisy práva Spoločenstva musia byť plne účinné a aplikované jednotným spôsobom vo všetkých členských štátoch odo dňa nadobudnutia účinnosti a počas celej doby trvania ich platnosti. Tieto ustanovenia zakladajú s okamžitým účinkom práva a povinnosti pre všetkých, ktorých sa týkajú, či členských štátov, alebo jednotlivcov, ktorí sú účastníkmi právnych vzťahov vyplývajúcich z práva Spoločenstva. Tento účinok sa vzťahuje aj na každý súd, ktorému bolo v rámci jeho právomoci predložené podanie a ktorého poslaním ako orgánu členského štátu je chrániť práva priznané jednotlivcom právom Spoločenstva. Podľa zásady prednosti práva Spoločenstva je účinkom z dôvodu nadobudnutia účinnosti priamo uplatniteľných ustanovení zmluvy a aktov inštitúcií vo vzťahu k vnútroštátnemu právu členských štátov nielen strata použiteľnosti každého existujúceho ustanovenia vnútroštátneho predpisu, ktoré je s nimi v rozpore, ale vzhľadom na to, že tieto ustanovenia a akty sú neoddeliteľnou súčasťou právneho poriadku použiteľného na území každého členského štátu, pričom majú prednosť aj zabránenie zavedenia nových vnútroštátnych legislatívnych aktov, ktoré sú nezlučiteľné s normami Spoločenstva." V bode 21 rozsudku vo veci Simmenthal Súdny dvor ďalej uviedol, že: „Z predchádzajúcich ustanovení vyplýva, že každý vnútroštátny súd, ktorému bolo v rámci jeho právomoci predložené podanie, je povinný v plnej miere aplikovať právo Spoločenstva a chrániť práva, ktoré toto právo priznáva jednotlivcom, pričom musí prípadne neaplikovať akékoľvek vnútroštátne ustanovenie právneho predpisu, ktoré je s ním v rozpore, bez ohľadu na to, či bolo prijaté skôr alebo neskôr ako predpis Spoločenstva." S poukazom na citované časti rozsudku Súdneho dvora vo veci Símmenthal považujem za nepochybné, že právne predpisy Európskej únie majú priamy účinok a ako také majú prednosť pred vnútroštátnou právnou úpravou, pričom v prípade kolízie medzi vnútroštátnou právnou úpravou a komunitárnym právom sú súdy každého členského štátu Európskej únie, teda aj súdy Slovenskej republiky, povinné aplikovať normu komunitárneho práva. V nadväznosti na vyššie uvedenú argumentáciu o priamej aplikovateľnosti a účinku komunitárneho práva je v okolnostiach tohto prípadu potrebné poukázať na rozsudok Súdneho dvora C-429/09 zo dňa 25.11.2010 vo veci Günter Fuß. V tomto rozsudku sa Súdny dvor zaoberal práve otázkou výkladu Smernice v súvislosti s porušením článku 6 Smernice, ktorý ustanovuje maximálny týždenný pracovný čas. Tu treba zdôrazniť, že vo veci I. G. ide o rozhodnutie Súdneho dvora týkajúce sa pracovníka, ktorý bol ako hasič zamestnaný v rámci zásahovej služby spadajúcej do verejného sektora a jeho rozpis služieb (pracovných zmien) stanovoval priemerne 54 hodín týždenne a zahŕňal 24-hodinové zmeny, pričom každá takáto 24 hodinová zmena, v rámci ktorej musel byť hasič prítomný na pracovisku, pozostáva z aktívnej služby a pohotovostnej služby, ktorá môže byť prerušená zásahovou činnosťou. Ide teda o skutkovo a právne identickú vec, aká je predmetom tohto sporu. Súdny dvor pritom v rozsudku C-429/09 zo dňa 25.11.2010 vo veci Günter Fuß judikoval: „Na úvod treba pripomenúť, že článok 6 písm. b) smernice 2003/88 predstavuje pravidlo sociálneho práva Únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48-hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, v súvislosti s ktorou je výslovne stanovené, že zahŕňa nadčasy, a od ktorej sa v prípade neprebratia článku 22 ods. 1 tejto smernice do vnútroštátneho práva nemožno v žiadnom prípade odchýliť, pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov, o ktorú ide vo veci samej, hoci by k tomu došlo len prostredníctvom súhlasu dotknutého pracovníka (pozri v tomto zmysle rozsudky z 5. októbra 2004, Pfeiffer a i., C-397/01 až C-403/01, Zb. s. I-8835, body 98 a 100, ako aj Fuß, už citovaný, body 33 až 35 a 38). Ako už Súdny dvor rozhodol, členské štáty nemôžu jednostranne určiť rozsah pôsobnosti článku 6 písm. b) smernice 2003/88 tak, že uplatnenie tohto nároku pracovníkov na to, aby priemerný týždenný pracovný čas nepresahoval túto

maximálnu hranicu, budú viazať na nejakú podmienku alebo ho určitým spôsobom obmedzia (pozri rozsudky Pfeiffer a i., už citovaný, bod 99, ako aj Fuß, už citovaný, bod 52). 35. Okrem toho Súdny dvor tiež rozhodol, že článok 6 písm. b) smernice 2003/88 má priamy účinok, keďže priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi (rozsudky Pfeiffer a i., už citovaný, body 103 až 106, ako aj Fuß, už citovaný, body 56 až 59).“ Z citovaných častí rozsudku Súdneho dvora vo veci Günter Fuß jednoznačne vyplýva, že článok 6 písm. b) Smernice má priamy účinok a teda priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Z tejto judikatúry Súdneho dvora preto zároveň nepochybne vyplýva, že aj žalobca mám právo dovolávať sa práv vyplývajúcich zo Smernice pred tunajším súdom a zároveň, že právna úprava garantujúca mi práva podľa Smernice má prednosť pred vnútroštátnou právnou úpravou vyplývajúcou zo ZoHaZZ. Z vyššie uvedenej zásady prednosti a priamej aplikovateľnosti komunitárneho práva pre tento konkrétny prípad vyplýva, že ustanovenia ZoHaZZ by mali byť v súlade so Smernicou (keďže Smernica by mala byť do ZoHaZZ úplne a správne implementovaná), pričom v prípade existencie rozporu medzi ustanoveniami ZoHaZZ a Smernicou má prednosť Smernica ako právny predpis vyššej právnej sily. Tu je však potrebné zdôrazniť, že Smernica nebola správne (resp. z materiálnej stránky nebola v časti vôbec) transponovaná do právneho poriadku SR, konkrétne do ustanovení ZoHaZZ, pričom ustanovenia ZoHaZZ sú v rozpore s článkom 6 písm. b) Smernice, a to z nižšie uvedených dôvodov:
Príloha č. 4 k ZoHaZZ v bode 6 uvádza, že do zákona bola okrem iných prebratá aj predmetná Smernica, a teda formálne sa javí, že ZoHaZZ by mal byť v súlade so Smernicou ako právnym aktom únioového práva. Toto však v skutočnosti nie je pravdou, a to z dôvodu, že ZoHaZZ umožňuje služobnému úradu, aby služobný (pracovný) čas príslušníka HaZZ (hasiča) bol rozvrhnutý tak, že tento pravidelne a de facto sústavne prekračuje Smernicou stanovený maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas. Základný problém je totiž v obsahu pojmu „pracovný čas“ tak, ako ho na jednej strane stanovuje Smernica a judikatúra Súdneho dvora, a ako ho na druhej strane upravuje ZoHaZZ.
Článok 2 ods. 1 Smernice pritom vymedzuje pojem „pracovný čas“ nasledovne: „ „Pracovný čas“ je akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou.“ Pojem „čas odpočinku“ definuje článok 2 ods. 2 Smernice nasledovne: „ „Čas odpočinku“ je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom.“ Súdny dvor vo svojej judikatúre opakovane skonštatoval, že pojem „pracovný čas“ uvedený v Smernici, je autonómnym pojmom práva Európskej únie, ktorý treba definovať podľa objektívnych vlastností s odkazom na systém a účel Smernice, ktorým je zlepšenie životných a pracovných podmienok pracovníkov. Súdny dvor zároveň vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že rozlišovanie je binárne - buď je určitý čas pracovným časom, alebo nie je. Zároveň Súdny dvor vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že čas pracovnej (služobnej) pohotovosti treba v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času, pričom rozhodujúcim faktorom pre záver, či sú naplnené znaky pojmu „pracovný čas“ je skutočnosť, že pracovník je povinný byť prítomný na mieste určenom zamestnávateľom a musí mu byť k dispozícii v prípade potreby. Takéto závery jednoznačne vyplývajú napr. z rozsudku Súdneho dvora C-397/01 zo dňa 05.10.2004 vo veci F. J. a rozsudku C-14/04 zo dňa 01.12.2005 vo veci Abelkader Dellas. V tomto smere je napokon potrebné poukázať na nasledovné rozhodnutie Súdneho dvora, ktoré sa priamo týka práce hasičov a z ktorého rovnako jednoznačne vyplýva, že do pracovného času hasičov sa musí započítavať aj čas pracovnej (služobnej) pohotovosti. Podľa rozsudku Súdneho dvora C-518/15 zo dňa 21.02.2018 vo veci Ville de Nivelles:
„1. Článok 17 ods. 3 písm. c) bod iii) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času sa má vykladať v tom zmysle, že členské štáty sa nemôžu, pokiaľ ide o určité kategórie hasičov prijatých do verejných hasičských služieb, odchýliť od súboru povinností vyplývajúcich z ustanovení tejto smernice vrátane jej článku 2, ktorý definuje okrem iného pojmy „pracovný čas“ a „čas odpočinku“.
2. Článok 15 smernice 2003/88 sa má vykladať v tom zmysle, že neumožňuje, aby členské štáty ponechali v platnosti alebo prijali menej reštriktívnu definíciu pojmu „pracovný čas“, ako je definícia uvedená v článku 2 tejto smernice.“
3. Článok 2 smernice 2003/88 sa má vykladať v tom zmysle, že členským štátom neukladá povinnosť určiť odmenu za takú domácu pohotovosť, ako je pohotovosť dotknutá vo veci samej, v závislosti od predchádzajúcej kvalifikácie tohto času ako „pracovného času“ alebo „času odpočinku“.
4. Článok 2 smernice 2003/88 sa má vykladať v tom zmysle, že čas pracovnej pohotovosti, ktorý pracovník trávi doma s povinnosťou reagovať na výzvu svojho zamestnávateľa do 8 minút, čo do značnej miery ovplyvňuje jeho možnosti venovať sa iným činnostiam, sa má považovať za „pracovný čas“.“

ZoHaZZ vymedzuje „služobný čas“ vo vyššie citovanom ustanovení § 85 ods. 1, ods. 2. Okrem uvedeného vymedzenia „služobného času“ ZoHaZZ ďalej upravuje podmienky výkonu štátnej služby príslušníkov HaZZ v ustanoveniach § 86 - § 94, v ktorých vymedzuje pojmy ako: nerovnomerné rozvrhnutie služobného času, prestávky v štátnej službe, nepretržitý odpočinok medzi služobnými dňami, dĺžka nepretržitého odpočinku v týždni, dni služobného pokoja, štátna služba nadčas, služobná pohotovosť a dovolenka. Zo žiadneho ustanovenia ZoHaZZ však nevyplýva, že by služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby bola považovaná za súčasť ich služobného času, pričom v skutočnosti sa tento čas služobnej pohotovosti nezapočítava do pracovného času príslušníka HaZZ. Tu je napríklad zjavný rozdiel medzi ZoHaZZ na jednej strane, a všeobecným pracovnoprávnym predpisom - zákonom č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce na strane druhej.
Zákonník práce v § 96 ods. 2 výslovne ustanovuje, že: „Čas, počas ktorého sa zamestnanec zdržiava na pracovisku a je pripravený na výkon práce, ale prácu nevykonáva, je neaktívna časť pracovnej pohotovosti, ktorá sa považuje za pracovný čas.“ ZoHaZZ však žiadne také ustanovenie ako je citovaný § 96 ods. 2 Zákonníka práce neobsahuje, pričom v zmysle § 12 ods. 6 ZoHaZZ je však citovaná úprava § 96 ods. 2 Zákonníka práce neaplikovateľná na služobný pomer príslušníka HaZZ, pričom v skutočnosti sa pracovná (služobná) pohotovosť príslušníkov HaZZ nezapočítava do pracovného času. Keďže ZoHaZZ nepovažuje služobnú pohotovosť hasičov za súčasť ich služobného času, tak práve v tejto skutočnosti spočíva rozpor ZoHaZZ s komunitárnym právom, konkrétne s ustanoveniami Smernice, ako aj judikatúrou Súdneho dvora. V skutočnosti je služobný čas príslušníkov HaZZ (hasičov) rozvrhnutý na 24 hodinové pracovné zmeny tak, že úhrn takto naskladaného pracovného času pravidelne prekračuje 48 hodín týždenne, pričom spravidla dosahuje v priemere cca. 53 - 56 hodín týždenne. Formálne, z hľadiska vykazovaného fondu pracovného času sa však javí, že žalobcov služobný (pracovný) čas nepresahuje 48 hodín týždenne. Je tomu tak ale len z dôvodu, že vnútroštátna právna úprava ZoHaZZ do služobného (pracovného) času hasiča nezarátava čas služobnej pohotovosti. Služobná pohotovosť, ktorá je žalobcovi pravidelne nariaďovaná a ktorú odpracuje, nie je teda v zmysle vnútroštátnej právnej úpravy považovaná za súčasť žalobcovho služobného času. Služobnú pohotovosť je však nevyhnutné v zmysle nižšie citovanej judikatúry Súdneho dvora považovať za „pracovný čas“ tak, ako to kogentne stanovuje Smernica. Inak povedané, ak by ZoHaZZ pod pojem služobný čas resp. do služobného času v súlade s judikatúrou Súdneho dvora zahŕňal (započítaval) aj služobnú pohotovosť, bez akýchkoľvek pochybností by potom aj z formálneho hľadiska služobný čas hasičov prekračoval 48 hodín týždenne. Keďže však ZoHaZZ pracovnú pohotovosť formálne nepovažuje za súčasť pracovného času, tak potom sa z hľadiska textácie ZoHaZZ a vykazovaného fondu pracovného času javí, že žalobca ako hasič odpracuje priemerne menej než 48 hodín týždenne, čo je však v rozpore so skutočnosťou, keďže jeho priemerný týždenný pracovný čas spravidla dosahuje cca. 53 - 56 hodín týždenne. Z vyššie citovaného rozsudku Súdneho dvora vo veci Ville de Nivelles jednoznačne vyplýva, že členské štáty sa nemôžu odchýliť od súboru povinností vyplývajúcich z ustanovení Smernice, a to vrátane pojmov „pracovný čas“ a „čas odpočinku“. Smernica pritom neumožňuje ani to, aby členské štáty prijali inú definíciu pojmu „pracovný čas“, než ako je definícia tohto pojmu obsiahnutá v Smernici. Smernica síce stanovuje možnosť členských štátov uplatňovať alebo prijímať ustanovenia, ktoré sú priaznivejšie pre ochranu bezpečnosti a zdravia pracovníkov, ale táto možnosť sa neuplatňuje na definíciu pojmu „pracovný čas“. Toto konštatovanie potvrdzuje aj účel Smernice, ktorý má zabezpečiť, aby sa definície v nej uvedené nemohli vykladať rôzne v závislosti od vnútroštátneho práva. Článok 6 písm. b) Smernice predstavuje pravidlo sociálneho práva Európskej únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48-hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, v súvislosti s ktorou je výslovne stanovené, že zahŕňa tak nadčasy ako aj pracovnú (služobnú) pohotovosť a od ktorej sa nemožno v žiadnom prípade odchýliť, pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov, hoci by k tomu došlo so súhlasom dotknutého pracovníka. Súdny dvor pritom už viac krát rozhodol, že členské štáty nemôžu jednostranne určiť rozsah pôsobnosti článku 6 písm. b) Smernice tak, že uplatnenie tohto nároku pracovníkov na to, aby priemerný týždenný pracovný čas nepresahoval túto maximálnu hranicu, budú viazať na nejakú podmienku alebo ho určitým spôsobom obmedzia. Zhrnúc teda skutočnosti uvedené v odsekoch 18 - 24 tohto článku žaloby je zjavné, že vnútroštátna úprava v SR, konkrétne úprava pracovného času obsiahnutá v ZoHaZZ, umožňuje služobnému úradu (zamestnávateľovi) rozvrhnúť príslušníkovi HaZZ (hasičovi) jeho služobný (pracovný) čas tak, že tento presiahne maximálnu hranicu stanovenú v článku 6 písm. b) Smernice, a to v dôsledku skutočnosti, že služobná pohotovosť nie je podľa ZoHaZZ považovaná za súčasť služobného (pracovného) času hasiča. Je teda možné uzavrieť, že vnútroštátna právna úprava v ZoHaZZ je v rozpore s článkom 6 písm. b) Smernice, nakoľko umožňuje služobnému úradu, aby služobný čas hasiča bol rozvrhnutý tak, že

tento pravidelne a de facto sústavne prekračuje Smernicou stanovený maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas. Súd má za to, že Smernica nebola správne (resp. nebola v časti vôbec) implementovaná do právneho poriadku SR. Zo skutkového v sporovej veci a z priložených listinných dôkazov je zároveň zrejmé, že ako príslušník HaZZ žalobca počas žalovaného obdobia marec 2018 - marec 2021 odpracoval priemerne pracovný (služobný) čas v trvaní 53,32 hodín týždenne, čo je nepochybne viac, než ktorý čas ako maximálny týždenný pracovný čas povoľuje článok 6 písm. b) Smernice. Je teda zjavné, že právo žalobcu vyplývajúce z ustanovenia článku 6 písm. b) Smernice bolo a je sústavne porušované. Z rozhodnutia Súdneho dvora C-429/09 zo dňa 25.11.2010 vo veci Günter Fuß jednoznačne vyplýva, že článok 6 písm. b) Smernice má priamy účinok, keďže priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi, čo súdny dvor potvrdil aj priamo vo 1. výroku tohto rozsudku: „Taký pracovník, ako je G. Fuß vo veci samej, ktorý ako hasič zamestnaný v rámci zásahovej služby spadajúcej do verejného sektora odpracoval priemerný týždenný pracovný čas presahujúci priemerný týždenný pracovný čas stanovený v článku 6 písm. b) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, sa môže dovolávať práva Únie na vyvodenie zodpovednosti orgánov dotknutého členského štátu s cieľom získať náhradu škody vzniknutej v dôsledku porušenia tohto ustanovenia.“ Rozsudok Súdneho dvora vo veci I. G. teda dáva v prípade porušenia práva na dodržiavanie 48-hodinového týždenného pracovného času vyplývajúceho z článku 6 písm. b) Smernice poškodenému pracovníkovi právo domáhať sa náhrady škody priamo proti členskému štátu. Vzhľadom na uvedené má súd za to, že ako jednotlivec sa touto žalobou žalobca voči žalovanému môže domáhať náhrady škody vzniknutej porušením úniového práva, a teda jeho aktívna vecná legitimácia v tomto konaní je jednoznačne daná. Pokiaľ ide o pasívnu vecnú legitimáciu žalovaného. Podľa judikatúry Súdneho dvora, podľa ktorej zásada zodpovednosti štátu za škody spôsobené jednotlivcom porušením práva Únie, ktoré sú mu pripísateľné, je súčasťou systému zmlúv, na ktorých je Únia založená. Z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že táto povinnosť platí v prípade každého porušenia práva Únie členským štátom, a to bez ohľadu na verejný orgán, ktorý sa tohto porušenia dopustil a bez ohľadu na to, aký verejný orgán má podľa práva dotknutého členského štátu v zásade povinnosť túto škodu nahradiť. V zmysle judikatúry Súdneho dvora môže náhradu takejto škody spôsobenej jednotlivcovi zabezpečiť nielen verejnoprávny subjekt, ale aj samotný štát, pričom právo Únie nijako nebráni tomu, aby mohla zodpovednosť verejnoprávneho subjektu za škodu spôsobenú jednotlivcovi vzniknúť popri zodpovednosti, ktorú má samotný členský štát. Súdny dvor vo svojej judikatúre konštantne uvádza, že poškodení jednotlivci majú právo na náhradu škody porušením únioového práva zo strany štátu v prípade, ak sú splnené 3 podmienky, a to:

1. že cieľom porušenej právnej normy Únie je priznať jednotlivcom práva a porušenie je dostatočne závažné,
2. existencia škody a
3. priama príčinná súvislosť medzi týmto porušením a škodou, spôsobenou poškodeným jednotlivcom.

V prípade, že sú splnené všetky tri vyššie uvedené podmienky, je štát povinný napraviť následky spôsobenej škody podľa vnútroštátneho práva upravujúceho zodpovednosť za spôsobenú škodu. Podmienky náhrady škody stanovené vo vnútroštátnej právnej úprave nesmú byť menej výhodné ako podmienky týkajúce sa obdobných vnútroštátnych prostriedkov nápravy (zásada ekvivalencie) a nemôžu byť upravené tak, aby viedli k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu získania náhrady (zásada efektivity). Napokon, náhrada škody musí spĺňať aj požiadavku primeranosti. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na rozsudok Súdneho dvora C-46/93 a C-48/93 zo dňa 05.03.1996 vo veci Brasserie du pecheur a Factortame:

1. Zásada, podľa ktorej sú členské štáty povinné nahradiť škodu spôsobenú jednotlivcom porušením práva Spoločenstva, ktoré im možno pripísať, sa uplatní, keď je za vytýkané nesplnenie povinnosti zodpovedný zákonodarný orgán.
2. V prípade, keď porušenie práva Spoločenstva členským štátom možno pripísať vnútroštátnemu zákonodarcovi konajúcemu v oblasti, kde má širokú voľnú úvahu pri tvorbe normatívnych rozhodnutí, majú jednotlivci, ktorí utrpeli ujmu, právo na odškodnenie, ak porušený právny predpis Spoločenstva má za cieľ priznať im práva, ak porušenie je dostatočne závažné a ak existuje priama príčinná súvislosť medzi porušením a ujmou, ktorá jednotlivcom vznikla. S touto výhradou štát musí napraviť následky škody, ktorá vznikla porušením práva Spoločenstva, ktoré mu možno pripísať, v rámci vnútroštátneho práva o zodpovednosti, pričom uplatniteľné podmienky stanovené platnými vnútroštátnymi predpismi nesmú byť menej priaznivé ako podmienky týkajúce sa podobných vnútroštátnych nárokov a nesmú byť upravené takým spôsobom, ktorý by prakticky znemožňoval alebo príliš sťažoval získanie náhrady škody.

3. Vnútroštátny súd v rámci vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré uplatňuje, nemôže podmieňovať náhradu škody existenciou úmyselného zavinenia alebo zavinenia z nedbanlivosti zo strany štátneho orgánu, ktorému možno porušenie pripísať, presahujúceho rámec dostatočne závažného porušenia práva Spoločenstva.
4. Náhrada škody členskými štátmi, ktorú spôsobili jednotlivcom porušením práva Spoločenstva, musí byť primeraná vzniknutej ujme. Keďže v tejto oblasti neexistujú ustanovenia na úrovni Spoločenstva, je na vnútroštátnom právnom poriadku každého členského štátu, aby stanovil kritériá umožňujúce určiť rozsah náhrady, pričom tieto kritériá nemôžu byť menej priaznivé ako kritériá platné pre podobné nároky na základe vnútroštátneho práva a v žiadnom prípade nemôžu byť upravené takým spôsobom, ktorý by prakticky znemožňoval alebo príliš sťažoval získanie náhrady škody. Vnútroštátne právne predpisy, ktoré by vo všeobecnosti obmedzovali náhradu škody len na škodu spôsobenú na niektorých špeciálne chránených individuálnych záujmoch, s vylúčením ušlého zisku jednotlivcov, nie sú zlučiteľné s právom Spoločenstva. Osobitnú náhradu škody, ako napr. „exemplárnu“ náhradu škody stanovenú anglickým právom, musí byť možné získať v rámci sťažností alebo žalôb na základe práva Spoločenstva, ak ju je možné získať rámci podobných sťažností alebo žalôb na základe vnútroštátneho práva.“ Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú porušením práva Únie v obdobných prípadoch ako je tento pritom vyplýva aj z ďalších rozhodnutí Súdneho dvora, a to napr.: rozsudku C- 118/08 zo dňa 26.10.2010 vo veci Transportes Urbanos y Servicos Generales SAL, uznesenia C-437 zo dňa 11.01.2007 vo veci Jan Vorel, rozsudku v spojených veciach C- 397/01 až C-403/01 vo veci F. J., rozsudku C-524/04 vo veci Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation. Porušenie práva Únie pre absentujúcu resp. nesprávnu transpozíciu Smernice do ZoHaZZ je dôsledkom zákonodarného a legislatívneho procesu. Pri rešpektovaní zásad ekvivalencie a efektivity je pasívne vecne legitimovaným subjektom v konaní o náhradu škody porušením práva Únie štát - t. j. žalovaný Slovenská republika, keďže neprijala opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie dodržania požiadavky vyplývajúcej z článku 6 písm. b) Smernice, aby nebola prekročená maximálna hranica priemerného týždenného pracovného času, resp. prijala vnútroštátnu právnu úpravu ZoHaZZ, ktorý umožňuje služobnému úradu rozvrhnúť príslušníkovi HaZZ (hasičovi) jeho služobný čas takým spôsobom, že tento pravidelne presahuje maximálnu hranicu 48-hodinového týždenného pracovného času. V mene žalovaného - Slovenskej republiky, koná Ministerstvo ako orgán, do pôsobnosti ktorého spadá aj Hasičský a záchranný zbor, pričom Ministerstvo bolo tiež aj garantom právnej úpravy vykonanej ZoHaZZ . V zmysle judikatúry Súdneho dvora objektívna zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú porušením práva Únie tu existuje bez ohľadu na to, ktorý verejný orgán sa porušenia úniového práva dopustil, resp. ktorý z orgánov by mal povinnosť škodu podľa vnútroštátnych noriem nahradiť. Tento záver napokon konštatoval Súdny dvor aj v pre túto veci referenčnom rozhodnutí vo veci Günter Fuß, kde uviedol: „Treba však pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora zásada zodpovednosti štátu za škody spôsobené jednotlivcom porušením práva Únie, ktoré sú mu pripísateľné, je súčasťou systému zmlúv, na ktorých je Únia založená (pozri v tomto zmysle rozsudky z 19. novembra 1991, Francovich a i., C-6/90 a C-9/90, Zb. s. I-5357, bod 35; z 5. marca 1996, Brasserie du pecheur a Factortame, C-46/93 a C-48/93, Zb. s. I-1029, bod 31, ako aj z 26. januára 2010, Transportes Urbanos y Servicios Generales, C-118/08, Zb. s. I-635, bod 29). Z uvedenej judikatúry vyplýva, že táto povinnosť platí v prípade každého porušenia práva Únie členským štátom, a to bez ohľadu na verejný orgán, ktorý sa tohto porušenia dopustil, a bez ohľadu na to, aký verejný orgán má podľa práva dotknutého členského štátu v zásade povinnosť túto škodu nahradiť (pozri v tomto zmysle rozsudky Brasserie du pecheur a Factortame, už citovaný, bod 32; z 1. júna 1999, Konle, C-302/97, Zb. s. I-3099, bod 62; zo 4. júla 2000, Haim, C-424/97, Zb. s. I-5123, bod 27, a z 30. septembra 2003, Köbler, C-224/01, Zb. s. I 10239, bod 31).V súlade s judikatúrou môže náhradu takejto škody spôsobenej jednotlivcovi zabezpečiť verejnoprávny subjekt, ako je vo veci samej Stadt Halle alebo spolková krajina Sasko-Anhaltsko, pokiaľ bola táto škoda spôsobená opatreniami internej povahy, ktoré tento verejnoprávny subjekt prijal v rozpore s právom Únie. Právo Únie navyše nebráni ani tomu, aby mohla zodpovednosť takéhoto verejnoprávneho subjektu za škodu spôsobenú jednotlivcovi takýmito opatreniami vzniknúť popri zodpovednosti, ktorú má samotný členský štát (pozri v tomto zmysle rozsudok Haim, už citovaný, body 31 a 32).“ Pokiaľ ide o prvú podmienku, a to že cieľom porušenej právnej normy Únie je priznať jednotlivcom práva a porušenie je dostatočne závažné, tu je potrebné uviesť, že článok 6 písm. b) Smernice predstavuje pravidlo sociálneho práva Únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia Toto ustanovenie zároveň ukladá členským štátom povinnosť ustanoviť maximálnu 48 hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, v súvislosti s ktorou povinnosťou je v Smernici výslovne stanovené, že táto 48 hodinová hranica zahŕňa už aj nadčasy. Z článku 22 ods. 1 Smernice ďalej vyplýva, že od uvedenej povinnosti sa nemožno v

žiadnom prípade odchýliť ak ide o také činnosti, akou je činnosť hasičov, a to dokonca ani len vtedy, ak by prekročeniu 48 hodinovej hranice priemerného týždenného pracovného času došlo so súhlasom dotknutého pracovníka, že žiadny takýto súhlas žalobca služobnému úradu nikdy neudelil. Pravidlo sociálneho práva vyplývajúce z článku 6 písm. b) Smernice nemožno podrobiť akejkoľvek podmienke alebo akémukoľvek obmedzeniu, pričom ustanovenie článku 6 písm. b) Smernice jednotlivcom priznáva práva, ktorých sa môžu dovolávať priamo pred vnútroštátnymi súdmi. Už len vzhľadom na obsah a účel samotnej Smernice považujem za zjavné a nepochybné, že cieľom tejto Smernice je priznať práva jednotlivcom - pracovníkom. Z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že dostatočne závažné porušenie práva Únie zahŕňa zjavné a závažné prekročenie hraníc voľnej úvahy členským štátom, pričom zložky, ktoré majú byť v tejto súvislosti zohľadnené, sú predovšetkým stupeň jasnosti a presnosti porušenej právnej normy, ako aj rozsah miery voľnej úvahy, ktorý porušená norma Únie ponecháva vnútroštátnym orgánom. Vždy a v každom jednotlivom prípade sa však porušenie práva Únie považuje za dostatočne závažné, pokiaľ je v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdneho dvora v danej oblasti. Súdny dvor vo svojej judikatúre pritom už opakovane rozhodol a konštantne rozhoduje, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej služby, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu „pracovný čas“ tak ako to predpokladá Smernica a teda, že tento pojem bráni vnútroštátnej právnej úprave stanovujúcej priemerný týždenný pracovný čas, ktorý vzhľadom na to, že zahŕňa takéto obdobia pracovnej pohotovosti a pohotovostnej služby, prekračuje maximálnu 48 hodinovú týždennú hranicu upravenú v článku 6 písm. b) Smernice. V tomto smere je potrebné poukázať na rozsudok Súdneho dvora C 303/98 zo dňa 03.10.2020 vo veci Simap, uznesenie C-241/99 zo dňa 03.07.2001 vo veci Confederación Intersindical Galega (CIG) a rozsudok C-151/02 zo dňa 09.09.2003. V uvedenej súvislosti je napokon potrebné dať do pozornosti súdu aj uznesenie Súdneho dvora C-52/04 zo dňa 14.07.2005 vo veci Personalrat der Feuerwehr Hamburg (opätovne išlo o vec, ktorý sa týkala pracovného času hasičov), v ktorom Súdny dvor výslovne uviedol: „Článok 2 smernice Rady 89/391/EHS z 12. júna 1989 o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci, ako aj článok 1 ods. 3 smernice Rady 93/104/ES z 23. novembra 1993 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času sa majú vykladať v tom zmysle, že: činnosti vykonávané zásahovými silami takej verejnej hasičskej služby, akou je verejná služba, o ktorú ide v konaní vo veci samej, obvykle patria do pôsobnosti uvedených smerníc, takže článku 6 bodu 2 smernice 93/104 v zásade odporuje prekročenie maximálnej hranice 48 hodín určenej ako maximálny týždenný pracovný čas vrátane pohotovosti na určenom mieste.“ Aj z citovaného rozhodnutia Súdneho dvora teda vyplýva, že činnosti vykonávané zásahovými službami verejnej hasičskej služby, patria do rozsahu pôsobnosti Smernice, z čoho jednoznačne vyplýva, že článok 6 písm. b) Smernice v zásade bráni prekročeniu 48 hodinovej hranice stanovenej pre maximálny týždenný pracovný čas vrátane zásahových služieb. Žalobca počas celého žalovaného obdobia pracoval nad stanovený limit vyplývajúci z článku 6 písm. b) Smernice, ide o zjavné porušenie judikatúry Súdneho dvora, a preto sa toto porušenie musí považovať za dostatočne závažné porušenie práva Únie. S poukazom na uvedené skutočnosti má súd jednoznačne za to, že je splnená podmienka dostatočnej závažnosti porušenia právnej normy Únie. Pokiaľ ide o druhú podmienku, ktorou je existencia škody, tu je potrebné uviesť, že Smernica ako taká neobsahuje ustanovenie týkajúce sa náhrady škody vzniknutej porušením jej ustanovení. Z judikatúry Súdneho dvora však vyplýva, že náhrada škôd spôsobených jednotlivcom porušením práva Únie musí byť primeraná vzniknutej škode, aby mohla zabezpečiť skutočnú ochranu práv poškodených. Podmienky náhrady škody stanovené vo vnútroštátnej právnej úprave zároveň nesmú byť menej výhodné ako podmienky týkajúce sa obdobných vnútroštátnych prostriedkov nápravy (zásada ekvivalencie) a nemôžu byť upravené tak, aby viedli k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu získania náhrady (zásada efektivity); náhrada škody zároveň musí byť primeraná vzniknutej ujme (viď napr. vyššie citovaný rozsudok vo veci Brasserie du pecheur a Factortame). Je teda na vnútroštátnom práve členského štátu a na súde, aby pri dodržaní uvedených zásad ekvivalencie a efektivity určili formu odškodnenia a pravidlá spôsobu výpočtu náhrady škody vzniknutej porušením normy Únie. Právny poriadok SR neobsahuje žiadne konkrétne ustanovenia pre posudzovanie a určenie výšky náhrady škody, ktorá vznikla poškodenému porušením práva Únie, v tomto prípade porušením článku 6 písm. b) Smernice. V otázkach neupravených normami komunitárneho práva resp. judikatúrou Súdneho dvora v sporoch o nárokoch na náhradu škody spôsobenej jednotlivcovi porušením práva Únie členským štátom, sa subsidiárne použije vnútroštátne právo pri zachovaní princípu ekvivalencie (rovnocennosti) a efektivity (účinnosti). Zásada ekvivalencie znamená, že vnútroštátny súd nemôže v prípade konania s únio vým prvkom aplikovať prísnejšie procesnoprávne alebo hmotnoprávne pravidlá ako tie, ktoré by aplikoval v konaniach bez únio vého prvku s podobným predmetom, čo znamená, že dotknutý subjekt musí mať možnosť uplatniť si nárok, ktorý mu vyplýva z únio vej právnej normy za takých podmienok, za akých

by si mohol uplatniť nárok založený na podobnej vnútroštátnej právnej norme bez únijného prvku. Zásada efektivity znamená, že procesné predpisy, ktoré platia vo vnútroštátnych konaniach určených na zabezpečenie ochrany práv, ktoré zakladá únijné právo v prospech právnych subjektov, nemôže byť upravené takým spôsobom, ktorý by výkon práv priznávaných únijným právnym poriadkom prakticky znemožňoval alebo nadmerne sťažoval. Pokiaľ ide o právne posúdenie žalovaného nároku na náhradu škody, tu mám za to, že môj žalobou uplatnený nárok je pri absencii explicitnej vnútroštátnej úpravy nároku na náhradu škody z porušenia práva Únie jednotlivcovi, potrebné posudzovať analogicky podľa ustanovení slovenského právneho poriadku, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom najbližšie. Týmito ustanoveniami sú § 11 - § 13 OZ upravujúce nemajetkovú ujmu.

39. Podľa § 11 OZ, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

40. Podľa § 13 ods. 1 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

41. Podľa § 13 ods. 2 OZ, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

42. Podľa § 13 ods. 3 OZ, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

43. V danom prípade porušením článku 6 písm. b) Smernice v prvom rade bolo a je porušované právo žalobcu na ochranu zdravia, ktoré je ako jedno z najvýznamnejších osobnostných práv zakotvené aj v článku 40 Ústavy SR, podľa ktorého: „Každý má právo na ochranu zdravia. Na základe zdravotného poistenia majú občania právo na bezplatnú zdravotnú starostlivosť a na zdravotnícke pomôcky za podmienok, ktoré ustanoví zákon.“ Z úvodných ustanovení Smernice, v ktorých sú uvedené dôvody jej prijatia a ciele ňou sledované vyplýva, že normotvorca vychádzal z faktu, že je ešte stále príliš vysoký výskyt pracovných úrazov a chorôb z povolania a musia sa preto bezodkladne zaviesť alebo zlepšiť preventívne opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov a zaistiť vyšší stupeň ich ochrany, pričom tento cieľ by sa nemal podriaďovať ekonomickým úvahám. Všetci pracovníci by mali mať primeranú dobu odpočinku, pričom pojem "odpočinok" sa musí vyjadriť v jednotkách času, t. j. v dňoch, hodinách, resp. ich častí. Pracovníkom spoločenstva sa musí poskytnúť minimálny denný, týždenný a ročný čas odpočinku a primerané prestávky v práci. V tejto súvislosti je potrebné tiež zaviesť maximálnu hranicu týždenného pracovného času; „primeraný odpočinok" znamená, že pracovníci majú pravidelný čas odpočinku, trvanie ktorého je vyjadrené v jednotkách času a ktorý je dostatočne dlhý a nepretržitý, aby sa zabezpečilo, že v dôsledku vyčerpania alebo iného nepravidelného rozvrhnutia práce nespôsobia úraz ani sebe ani spolupracovníkom alebo iným osobám a že si ani krátkodobo ani dlhodobo nepoškodia zdravie. Zároveň však boli a sú porušované aj žalobcove osobnostné práva na súkromie a rodinný život, ktoré garantuje článok 19 ods. 2 Ústavy SR, podľa ktorého: „Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.“ Súdu je zrejmé, že dlhoročne dochádza k porušovaniu žalobcových osobnostných práv na ochranu zdravia, telesnej a psychickej integrity, spočívajúce v porušení práva na primeranú dobu odpočinku, ako aj k porušeniu práva na súkromie a rodinný život, a to v príčinnej súvislosti s tým, že musel reálne odpracovať viac, ako bol v zmysle Smernice povinný. Uvedené osobnostné práva sú pritom u žalobcu porušované sústavne a dlhoročne, nielen teda počas žalovaného obdobia. Jeho práca hasiča je pritom veľmi zodpovednou prácou, ktorú vníma ako poslanie. V rámci svojej práce neraz nasadzuje svoj vlastný život, preto o to viac nevyhnutne a dôvodne potrebujem dostatočný odpočinok po práci na regeneráciu svojich fyzických a psychických síl, čoho sa mu však v dôsledku sústavného porušovania práva na primeranú dobu odpočinku nedostáva. Táto skutočnosť má pritom veľmi nepriaznivý vplyv na kvalitu môjho života a prejavuje sa značne negatívne aj na mojom osobnom a rodinnom živote, ktorý na úkor blízkych musím tráviť v práci. V dôsledku porušovania práva na maximálne 48 hodinový týždenný pracovný čas prichádzam o čas, ktorý by som chcel a mohol venovať svojim najbližším, rodine, priateľom, záľubám resp. iným aktivitám, ktoré nesúvisia s mojim pracovným zaradením. Vzhľadom na fyzickú a psychickú náročnosť jeho práce je pritom dostatok času na oddych nevyhnutný. Pravidelne odpracuje až cca. 8 hodín nad rámec maximálneho 48-hodinového týždenného pracovného času, keďže

pravidelne pracuje 53 - 56 hodín týždenne, častokrát aj dlhšie. Týmto je porušované nielen jeho základné právo na ochranu zdravia, ale aj právo na ochranu súkromia. Vzhľadom na uvedené má súd za to, že je daný aj základ nároku na náhrady škody, ktorý má v tomto prípade v podmienkach slovenského právneho poriadku povahu nemajetkovej ujmy, pričom náhrady tejto nemajetkovej ujmy v peniazoch sa domáha. Napokon pokiaľ ide o tretiu podmienku, ktorou je existencia príčinnej súvislosti medzi porušením článku 6 písm. b) Smernice a škodou vo forme nemajetkovej ujmy, aj túto považuje súd za danú. Ak by totiž žalovaný správne prebral ustanovenie článku 6 písm. b) Smernice do ZoHaZZ, resp. toto ustanovenie Smernice reálne a správne aplikovala, nedošlo by k porušeniu práva na maximálny 48-hodinový týždenný pracovný čas a teda nedošlo by ani k strate času odpočinku, na ktorý by mal nárok, ak by bol maximálny týždenný pracovný čas upravený týmto ustanovením Smernice dodržaný. V dôsledku nezarátavania služobnej pohotovosti do pracovného času musel odpracovať viac než je Smernicou maximálne povolený 48-hodinový týždenný pracovný čas, kde v dôsledku tejto skutočnosti došlo k porušeniu práva na ochranu zdravia a práva na ochranu súkromia a rodinného života. Z uvedených dôvodov má súd za to, že príčinná súvislosť medzi porušením únioného práva (t. j. článkom 6 písm. b) Smernice) a vznikom škody vo forme nemajetkovej ujmy je daná. Ako už bolo uvedené, vnútroštátny právny poriadok SR nemá špeciálnu právnu úpravu pre nárok na náhradu škody vzniknutej jednotlivcovi porušením práva Únie zo strany štátu v dôsledku nesprávneho prebratia (transpozície) Smernice do nášho právneho poriadku, a to tak pokiaľ ide o základ nároku, ako ani pokiaľ ide o stanovenie pravidiel na spôsob výpočtu tohto nároku. Z judikatúry Súdneho dvora, na ktorú už poukázal už vyššie jednoznačne vyplýva, že náhrada škody musí spĺňať požiadavky primeranosti, efektivity a ekvivalencie. Tento záver opätovne potvrdil Súdny dvor aj v referenčnom rozhodnutí vo veci Günter Fuß, keď vo výroku 3 rozsudku uviedol: „Náhrada škody zo strany orgánov členských štátov, ktorú tieto orgány spôsobili jednotlivcom porušením práva Únie, musí byť primeraná vzniknutej škode. V prípade neexistencie ustanovení práva Únie v danej oblasti je na vnútroštátnom práve dotknutého členského štátu, aby pri rešpektovaní zásad rovnocennosti a efektivity jednak určilo, či škoda vzniknutá takému pracovníkovi, ako je I. G. vo veci samej, v dôsledku porušenia právnej normy Únie musí byť nahradená udelením dodatočného náhradného voľna alebo finančným odškodnením, a jednak definovalo pravidlá týkajúce sa spôsobu výpočtu tejto náhrady. Referenčné obdobia upravené v článkoch 16 až 19 smernice 2003/88 sú v tejto súvislosti irelevantné.“ Keďže pre vymedzenú oblasť zodpovednosti štátu za škodu vzniknutú porušením únioného práva neexistuje špecializovaná vnútroštátna právna úprava, je namieste použiť právnu úpravu obsahom a účelom najbližšiu prejednávanej veci, a to v zmysle zásad analógie iuris a analógie legis, rešpektujúc pritom princípy únioného práva.

44. Podľa § 122 ods. 1 ZoHaZZ, ak je príslušníkovi podľa § 92 ods. 1 určená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada 15% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, a 30% z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja.

45. Podľa § 122 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ, ak je príslušníkovi podľa § 92 od. 2 nariadená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada 50% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú v mieste vykonávania jeho štátnej služby, a 100% z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja.

46. Služobná pohotovosť je uhrádzaná vo výške vyplývajúcej z vyššie citovaných ustanovení § 122 ZoHaZZ, a to vo výške 15 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu (ods. 1); pri nariadenej služobnej pohotovosti je žalobcovi uhrádzaná peňažná náhrada vo výške 50 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu (ods. 2 prvá veta). Súd má za to, že ustanovenie § 122 ZoHaZZ je, pokiaľ ide o výpočet náhrady škody ktorá bola spôsobená, práve takým ustanovením, ktoré je z hľadiska analógie iuris „najbližšie“ prejednávanej veci. Vzhľadom na požiadavku primeranosti náhrady škody má súd za to, že výšku náhrady škody je potrebné v danom prípade stanoviť analogickým použitím ustanovenia § 122 ZoHaZZ, ktoré upravuje náhradu za služobnú pohotovosť a náhradu za nariadenú služobnú pohotovosť. Hodiny, ktoré žalobca odpracoval nad limit maximálneho priemerného týždenného pracovného času, je možné analogicky posúdiť ako odpracovanie mimo rozvrhnutia služobného času, keďže tento by mal byť rozvrhnutý tak, aby k porušovaniu jeho práv nedochádzalo, pritom k porušeniu práv dochádzalo práve výkonom pohotovosti. Súd má preto za to, že primeranú náhradu škody v tomto prípade predstavuje rozdiel medzi peňažnou náhradou uvedenou v § 122 ods. 1 ZoHaZZ a peňažnou náhradou uvedenou v § 122 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ. Počas príslušného kalendárneho mesiaca vykonáva jednak služobnú pohotovosť určenú v súlade s § 92 ods. 1 ZoHaZZ, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby, a súčasne môže byť nariadená aj služobná pohotovosť

mimo rozvrhnutia služobného času v zmysle § 92 ods. 2 ZoHaZZ ak je nevyhnutné zabezpečiť napr. personálnu obsadenosť v mieste výkonu služby v dôsledku absencie niektorého z kolegov. Obe služobné pohotovosti, či už podľa § 92 ods. 1 alebo § 92 ods. 2 ZoHaZZ, sa nezapočítavajú do pracovného času a výkon týchto služobných pohotovostí nie je rozlíšený ani na výplatnej páske za príslušný kalendárny mesiac, kde je uvedený len súhrnný počet odpracovaných hodín služobnej pohotovosti. Vychádzajúc tak z určenia výšky nemajetkovej ujmy ako rozdielu náhrady uvedenej v § 122 ods. 1 ZoHaZZ (15 % alebo 30 % peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku) a peňažnej náhrady uvedenej v § 122 ods. 2 ZoHaZZ (vo výške 50 % z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku) je v prípade odpracovanej služobnej pohotovosti počas pracovných dní možné určiť výšku nemajetkovej ujmy ako súčin počtu odpracovaných hodín služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku a sumy zodpovedajúcej 35 % peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku (50 % - 15 %) a v prípade odpracovanej služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku v čase pracovného pokoja ako súčin odpracovaných hodín v čase pracovného pokoja a sumy zodpovedajúcej 20 % peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej sadzby za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku (50 % - 30 %). Súd má za to, že primeraná náhrada škody teda predstavuje rozdiel medzi výškou náhrady pri nariadenej služobnej pohotovosti (50 % zo sumy príslušnej časti služobného platu podľa § 122 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ) a výškou náhrady za určenú služobnú pohotovosť (15 % zo sumy príslušnej časti služobného platu podľa § 122 ods. 1 ZoHaZZ a 30 % z tejto sumy ak ide o deň služobného pokoja), t. j. vo výške zodpovedajúcej 35 % resp. 20 % zo sumy, ktorá je príslušnou časťou služobného platu (50 % - 15 % = 35 %, a v prípade ak ide o deň služobného pokoja 50 % - 30 % = 20 %). Takýto spôsob výpočtu náhrady škody spĺňa odškodňovaciu úlohu, je v súlade s vyššie uvedenou judikatúrou Súdneho dvora a zároveň spĺňa aj požiadavku primeranosti, pričom nie je sumou neprimerane vysokou. Žalobca si neuplatnil mzdový nárok, ale domáha sa náhrady škody porušením únioného práva, pričom spôsob výpočtu výšky náhrady škody podľa ustanovenia § 122 ZoHaZZ výlučne len z dôvodu, že neexistuje právna úprava, ktorá by presne stanovovala spôsob výpočtu náhrady škody v takýchto prípadoch. Pokiaľ ide o splatnosť jednotlivých dielčích nárokov na náhradu škody vo forme nemajetkovej ujmy, má súd za to, že tieto nároky vznikajú postupne a osobitne za každý jednotlivý mesiac, v ktorom boli práva žalobcu porušované, a to vždy ku dňu splatnosti mzdy za daný mesiac. Vzhľadom na povahu týchto nárokov má žalobca za to, že nemajetková ujma vznikla každý mesiac po tom, čo v priamej súvislosti s porušením práv žalobcu táto jeho ujma nebola kompenzovaná v služobnom plate navyše o 35 % resp. 20 %, preto rozhodujúcim momentom vzniku tejto ujmy je výplatný termín. U príslušníkov HaZZ je mzda splatná vždy k 10. dňu nasledujúceho mesiaca za predchádzajúci mesiac, a teda splatnosť mzdy za mesiac júl 2020 nastala dňa 10.08.2020, splatnosť mzdy za mesiac august 2020 nastala dňa 10.09.2020 atď. Vzhľadom k všeobecnej trojročnej premlčacej dobe vyplývajúcej z ustanovenia § 101 OZ si žalobca uplatnil nárok spätne za obdobie 3 rokov pred podaním žaloby, a to počínajúc splatnosťou mzdy za mesiac júl 2020 (ktorá nastala dňa 10.08.2020) až po mesiac máj 2023 včítane.

47. Pokiaľ ide o právne posúdenie žalovaného nároku súdom, je potrebné uviesť, že žalobou uplatnený nárok je pri absencii vnútroštátnej právnej úpravy nároku na náhradu škody z porušenia práva Európskej únie potrebné posudzovať analogicky podľa ustanovení právneho poriadku SR, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom najbližšie. Takýmito ustanoveniami sú § 11 - § 13 OZ, ktoré upravujú nemajetkovú ujmu, ktorej náhrada sa poskytuje aj v peniazoch. Právny základ žalovaného nároku spočíva v nároku na náhradu škody z porušenia práva Európskej únie, pričom ustanovenia § 11 - § 13 OZ sa používajú len „per analogiam“, a to z dôvodu absencie právnej úpravy nároku na náhradu škody vzniknutej jednotlivcovi porušením únioného práva štátom. Žalobca výšku uplatňovanej nemajetkovej ujmy v peniazoch odvíjal od toho, že § 122 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ, ktoré upravuje odmenu za nariadenú služobnú pohotovosť vykonávanú v mieste vykonávania štátnej služby, je tým ustanovením, ktoré je z hľadiska analógie najbližšie k stanoveniu výšky žalovaného nároku. Hodiny služobnej pohotovosti, ktoré neboli žalobcovi započítané do služobného času, sú podľa jeho názoru možné analogicky posúdiť ako odpracované mimo rozvrhnutia služobného času, čo je práve rozdiel medzi určenou služobnou pohotovosťou a nariadenou služobnou pohotovosťou, keďže služobný čas by mal byť rozvrhnutý tak, aby k porušovaniu práv žalobcu nedochádzalo, pritom k tomuto porušovaniu dochádzalo práve výkonom služobnej pohotovosti, ktorá sa mu nezapočítavala do služobného / pracovného času. Preto mal žalobca za to, že primeraná náhrada škody v tomto prípade predstavuje rozdiel medzi peňažnou náhradou

uvedenou v § 122 ods. 1 ZoHaZZ a peňažnou náhradou uvedenou v § 122 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ, a to za každú 1 odpracovanú hodinu služobnej pohotovosti počas žalovaného obdobia.

48. Súd konštatuje, že zhora uvádzaným spôsobom stanovená a žalobou uplatňovaná primeraná náhrada škody predstavuje rozdiel medzi výškou náhrady pri nariadenej služobnej pohotovosti (50 % zo sumy príslušnej časti služobného platu podľa § 122 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ) a výškou náhrady za určenú služobnú pohotovosť (15 % zo sumy príslušnej časti služobného platu podľa § 122 ods. 1 ZoHaZZ a 30 % z tejto sumy ak ide o deň služobného pokoja), teda vo výške zodpovedajúcej 35 % resp. 20 % zo sumy, ktorá je príslušnou časťou jeho služobného platu (50 % - 15 % = 35 % pri bežnom služobnom dni a 50 % - 30 % = 20 % pri dni služobného pokoja). Aj podľa názoru súdu takýto výpočet náhrady škody bol spravodlivý, objektívny, spĺňajúci odškodňovaciu funkciu súladnú s judikatúrou Súdneho dvora, pričom tento výpočet zároveň spĺňal aj požiadavku primeranosti, keď uplatnenú sumu nemožno považovať za neprimerane vysokú.

49. Pokiaľ ide o výpočet náhrady škody / výšku nemajetkovej ujmy, súd vychádzal z nasledovného:
Obdobie júl 2020 – december 2020:
Fond pracovného času a služobná pohotovosť: Za 6 mesiacov t. j. 184 dní (rok 2020 bol priestupný rok) pri naplánovanej 24 hodinovej službe na každý tretí deň by v tomto období každý hasič mal odpracovať 61,33 zmenových služieb (184 dní : 3 zmeny), čo predstavuje celkovo 1.471,92 odpracovaných hodín za uvedené obdobie (61,33 zmenových služieb x 24 hodín). Priemerný počet týždňov za obdobie 6 mesiacov predstavuje 26,29 týždňov (184 dní : 7 dní). Pri počte odpracovaných hodín 1.471,92 a priemernom počte týždňov 26,29 v tomto období, tak priemerný týždenný pracovný čas hasiča na pracovisku pri existujúcom spôsobe rozvrhu služobných zmien predstavuje v priemere 55,99 hodín (1.471,92 hodín : 26,29 týždňov), čo rozhodne presahuje týždenný pracovný čas určený Smernicou, a to priemerne o 7,99 hodín každý týždeň.
V prípade žalobcu za obdobie júl 2020 až december 2020 predstavuje:
- fond pracovného času 1054,25 hodín;
- určená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 338,83 hodín;
- nariadená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 2 ZoHaZZ v rozsahu 37,07 hodín.
Spolu služobná pohotovosť určená podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ a nariadená podľa § 92 ods. 2 ZoHaZZ v rozsahu 375,90 hodín. Na uvedené časové obdobie roku 2020 pripadá v priemere 26,29 pracovných týždňov, čo v prípade žalobcu znamená, že za uvedený časový úsek roku 2020 dosiahol jeho priemerný týždenný pracovný čas 54,40 hodín (1430,15 hodín : 26,29 týždňov).
V období júl 2020 až december 2020 žalobca podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ odpracoval 331,83 hodín 15 %-nej určenej služobnej pohotovosti, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 15 % z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu a 7 hodín 30 %-nej určenej služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 30 % z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu. Služobnú pohotovosť, ktorá mu bola nariadená podľa § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ žalobca v tomto období odpracoval v rozsahu 37,07 hodín.
Náhrada škody vo forme nemajetkovej ujmy v peniazoch za rok 2020 (júl 2020 – december 2020 vrátane) v zmysle vyššie uvedeného predstavuje spolu sumu 1.040,74 Eur.

Obdobie január 2021 - december 2021:
Fond pracovného času a služobná pohotovosť: Za 12 mesiacov t. j. 365 dní pri naplánovanej 24 hodinovej službe na každý tretí deň by v tomto období každý hasič mal odpracovať 121,67 zmenových služieb (365 dní : 3 zmeny), čo predstavuje celkovo 2.920,08 odpracovaných hodín za uvedené obdobie (121,67 zmenových služieb x 24 hodín). Priemerný počet týždňov za obdobie 12 mesiacov predstavuje 52,14 týždňov (365 dní : 7 dní). Pri počte odpracovaných hodín 2.920,08 a priemernom počte týždňov 52,14 v tomto období, tak priemerný týždenný pracovný čas hasiča na pracovisku pri existujúcom spôsobe rozvrhu služobných zmien predstavuje v priemere 56 hodín (2.920,08 hodín : 52,14 týždňov), čo rozhodne presahuje týždenný pracovný čas určený Smernicou priemerne o 8 hodín každý týždeň.
V prípade žalobcu za obdobie január 2021 až december 2021 predstavuje:
- fond pracovného času 2006,40 hodín;
- určená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 581,15 hodín;
- nariadená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ v rozsahu 39,42 hodín.
Spolu služobná pohotovosť určená podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ a nariadená podľa § 92 ods. 2 ZoHaZZ v rozsahu 620,57 hodín. Na uvedené časové obdobie roku 2021 pripadá v priemere 52,14 pracovných

týždňov, čo v prípade žalobcu znamená, že za uvedený časový úsek roku 2021 dosiahol priemerný týždenný pracovný čas 50,38 hodín (2626,97 hodín : 52,14 týždňov).
V období január 2021 až december 2021 žalobca podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ odpracoval 560,15 hodín 15 %-nej určenej služobnej pohotovosti, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 15 % z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu a 21 hodín 30 %-nej určenej služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 30 % z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu. Služobnú pohotovosť, ktorá mu bola nariadená podľa § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ žalobca v tomto období odpracoval v rozsahu 39,42 hodín.
Náhrada škody vo forme nemajetkovej ujmy v peniazoch za rok 2021 (január 2021 – december 2021 vrátane) v zmysle vyššie uvedeného predstavuje spolu sumu 1.897,03 Eur.

Obdobie január 2022 - december 2022:
Fond pracovného času a služobná pohotovosť: Za 12 mesiacov t. j. 365 dní pri naplánovanej 24 hodinovej službe na každý tretí deň by v tomto období každý hasič mal odpracovať 121,67 zmenových služieb (365 dní : 3 zmeny), čo predstavuje celkovo 2.920,08 odpracovaných hodín za uvedené obdobie (121,67 zmenových služieb x 24 hodín). Priemerný počet týždňov za obdobie 12 mesiacov predstavuje 52,14 týždňov (365 dní : 7 dní). Pri počte odpracovaných hodín 2.920,08 a priemernom počte týždňov 52,14 v tomto období, tak priemerný týždenný pracovný čas hasiča na pracovisku pri existujúcom spôsobe rozvrhu služobných zmien predstavuje v priemere 56 hodín (2.920,08 hodín : 52,14 týždňov), čo rozhodne presahuje týždenný pracovný čas určený Smernicou priemerne o 8 hodín každý týždeň.
V prípade žalobcu za obdobie január 2022 až december 2022 vrátane predstavuje:
- fond pracovného času predstavuje 1977,50 hodín;
- určená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 689,27 hodín;
- nariadená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ v rozsahu 54 hodín.
Spolu služobná pohotovosť určená podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ a nariadená podľa § 92 ods. 2 ZoHaZZ v rozsahu 743,27 hodín. Na uvedené časové obdobie roku 2022 pripadá v priemere 52,14 pracovných týždňov, čo v prípade žalobcu znamená, že za uvedený časový úsek roku 2022 dosiahol priemerný týždenný pracovný čas 52,18 hodín (2720,77 hodín : 52,14 týždňov).
V období január 2022 až december 2022 žalobca podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ odpracoval 681,27 hodín 15 %-nej určenej služobnej pohotovosti, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 15 % z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu a 8 hodín 30 %-nej určenej služobnej pohotovosti v čase služobného pokoja, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 30 % z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu. Služobnú pohotovosť, ktorá mu bola nariadená podľa § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ, žalobca v tomto období odpracoval v rozsahu 54 hodín.
Náhrada škody vo forme nemajetková ujmy v peniazoch za rok 2022 (január 2022 – december 2022 vrátane) v zmysle vyššie uvedeného predstavuje spolu sumu 2310,99 Eur.

Obdobie január 2023 až máj 2023 vrátane:
Fond pracovného času a služobná pohotovosť: Za 5 mesiace t. j. 151 dní pri naplánovanej 24 hodinovej službe na každý tretí deň by v tomto období každý hasič mal odpracovať 50,33 zmenových služieb (151 dní : 3 zmeny), čo predstavuje celkovo 1207,92 odpracovaných hodín za uvedené obdobie (50,33 zmenových služieb x 24 hodín). Priemerný počet týždňov za obdobie 5 mesiacov predstavuje 21,57 týždňov (151 dní : 7 dní). Pri počte odpracovaných hodín 1207,92 a priemernom počte týždňov 21,57 v tomto období, tak priemerný týždenný pracovný čas hasiča na pracovisku pri existujúcom spôsobe rozvrhu služobných zmien predstavuje v priemere 56 hodín (1207,92 hodín : 21,57 týždňov), čo rozhodne presahuje týždenný pracovný čas určený Smernicou priemerne o 8 hodín každý týždeň.
V prípade žalobcu za obdobie január 2023 až máj 2023 vrátane (t. j. od 01.01.2023 do 31.05.2023) predstavuje:
- fond pracovného času predstavuje 796 hodín;
- určená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 238,53 hodín;
- nariadená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ v rozsahu 7 hodín.
Spolu služobná pohotovosť určená podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ a nariadená podľa § 92 ods. 2 ZoHaZZ v rozsahu 245,53 hodín. Na uvedené časové obdobie roku 2023 pripadá v priemere 21,57 pracovných týždňov, čo u žalobcu znamená, že za uvedený časový úsek roku 2023 dosiahol jeho priemerný týždenný pracovný čas 48,27 hodín (1041,53 hodín : 21,57 týždňov).
V období január 2023 až máj 2023 vrátane, žalobca podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ odpracoval 238,53 hodín 15 %-nej určenej služobnej pohotovosti, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 15 % z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu a 0 hodín 30 %-nej určenej služobnej pohotovosti v čase

služobného pokoja, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 30 % z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu. Služobnú pohotovosť, ktorá mu bola nariadená podľa § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ, žalobca v danom období odpracoval v rozsahu 7 hodín.
Náhrada škody vo forme nemajetkovej ujmy v peniazoch za obdobie január 2023 až máj 2023 vrátane v zmysle vyššie uvedeného predstavuje spolu sumu 889,25 Eur.

50. Celková výška žalobcom uplatnenej náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy v peniazoch za žalované obdobie júl 2020 - máj 2023 včítane (t. j. od 01.07.2020 do 31.05.2023), teda pri odpracovaných hodinách určenej služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 1847,78 hodín predstavuje úhrnnú sumu v žalovanej výške 6138,00 Eur, ktorej zaplatenia sa žalobca domáhal.

51. Pokiaľ ide o výšku odškodnenia nemajetkovej ujmy je pravdou, že niektoré súdy vo svojich rozhodnutiach určili výšku náhrady nemajetkovej ujmy vlastnou úvahou, avšak vo viacerých rozhodnutiach, na ktoré sám žalovaný poukazuje (napr. rozsudok Okresného súdu Košice II sp. zn. 18Cpr/5/2016 zo dňa 05.09.2018, rozsudok Okresného súdu Košice II sp. zn. 11Cpr/19/2018 zo dňa 09.01.2019) súdy akceptovali vyčíslenie nemajetkovej ujmy presne spôsobom, aký žalobca uplatňuje a takto vyčíslenú nemajetkovú ujmu žalobcom (hasičom) aj priznali, považujúc ju za „minimálne primeranú“. Ak aj v uvedených konaniach súdy časť nároku žalobcov zamietli, nebolo to z dôvodu, že by sa nestotožnili s vyčíslením nemajetkovej ujmy, ale k čiastočnému zamietnutiu žaloby došlo v dôsledku účinne vznesenej námietky premlčania (pokiaľ žalobcovia uplatňovali nárok za obdobie viac než 3 roky pred podaním žaloby).

52. Žalovaný vo svojom vyjadrení poukázal na niektoré rozhodnutia Okresných súdov v SR, z ktorých vyvodil záver, že priemerná výška doposiaľ priznanej škody v analogických obdobných rozhodnutiach predstavovala sumu od 1000 do 2500 Eur. Súd sa s uvedeným názorom žalovaného nestotožnil majúc za to, že výpočet a logika postupu pri uplatnenej výške náhrady škody zodpovedá objektívnej realite, inflácii a v konečnom dôsledku aj nárastu cien vo všetkých oblastiach spoločenského a osobného života.

53. Súd na základe vykonaného dokazovania s odkazom na zhora konštatované skutočnosti pri vyhodnotení tak prednesov, ako aj listinných dôkazov v intenciách únioného práva a právnej úpravy SR mal za to, že žaloba žalobcu je v celom rozsahu opodstatnená, a preto jej vyhovel v celom rozsahu, žalovaného zaviazal k povinnosti zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 6.138,- Eur v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

54. V záverečnej reči splnomocnená zástupkyňa žalovaného požiadala súd, aby v prípade, ak bude žalobca v konaní úspešný, bola uložená povinnosť na plnenie žalovanému nie v paričnej lehote 3 dní, ale 15 dní s tým, že po technickej stránke to bude pre žalovaného jednoduchšie.

55. Podľa § 232 ods. 2 CSP, ak súd uložil v rozsudku povinnosť plniť, rozsudok je vykonateľný márnym uplynutím lehoty na plnenie, ak nie je ustanovené inak.

56. Podľa § 232 ods. 3 CSP, lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

57. Súd mal za to, že žalobcom požadovaná paričná lehota je súladná s platnou a procesnoprávnou úpravou týkajúcej sa plnenia, pričom súd nevidel dôvody hodné osobitného zreteľa, aby menil zákonnú lehotu z 3 na 15 dní, a to vzhľadom na to, že plnenie sa týka ústredného orgánu štátnej správy SR, ktorá nepochybne disponuje tak kvalifikovaným personálom, ako aj zodpovedajúcimi technickými prostriedkami, u ktorých nemôže byť problém, v rámci rozpočtu ministerstva, zrealizovať prevod súdom priznanej sumy na účet žalobcu.

58. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

59. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

60. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

61. Vzhľadom na výsledok sporu, v ktorom bol žalobca úspešný v celom rozsahu, súd o náhrade trov konania rozhodol tak, ako to vyplýva z druhej časti výroku rozhodnutia, kde priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % .

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, a to písomne v 2 vyhotoveniach (§ 355 ods. 1,§ 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 363, § 364 CSP).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 CSP).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP).

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť vyhotovené v písomnej forme, podpísané a v prípade doručenia podania do prebiehajúceho konania s uvedením spisovej značky (§ 127 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti – Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov).